

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. d) - 4 iulie 2014
Biologie vegetală și animală

Varianta 4

Filiera teoretică – profilul real;

Filiera tehnologică – profilurile: tehnic, resurse naturale și protecția mediului;

Filiera vocațională – profilul militar.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. TÊTEL **(30 punct)**

A **4 punct**

Îrja ki a vizsgalapra azokat a fogalmakat, amelyekkel kiegészítve az alábbi kijelentést, az helyessé válik.

A pepszin egy ..... a gyomornedv összetételében, amelynek szerepe van a(z) ..... emésztésében.

B **6 punct**

Adjon két példát az ember kiválasztó rendszerének betegségeire; mindkettőhöz társítson egy-egy példát a betegség megnyilvánulásaira.

C **10 punct**

Îrja ki a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét. Egyetlen helyes válasz létezik.

1. A Parkinson kór a következő rendszer betegsége:

- a) emésztő rendszer
- b) kiválasztó rendszer
- c) központi idegrendszer
- d) hím szaporító rendszer

2. Az a szerv, amelyet nagyszámú, nefronnak nevezett mikroszkópikus egység alkot:

- a) agyvelő
- b) szív
- c) petefészek
- d) vese

3. Gerinchúrosok:

- a) a kétéltűek
- b) az ízeltlábúak
- c) a baktériumok
- d) a férgek

4. Az aerob légzés:

- a) a szerves anyagok oxidálását jelenti
- b) az emlősökre jellemző
- c) kis mennyiségű energiát termel
- d) erjedésnek is nevezik

5. A látóreceptorok:

- a) szinapszist képeznek a multipoláris neuronokkal
- b) hiányoznak a sárgafoltból
- c) vegyi anyagokra érzékeny sejtek
- d) a retinában találhatók

D

10 punct

Olvassa el figyelmesen a következő kijelentéseket. Ha helyesnek ítéli, írjon a kijelentés száma mellé I betűt. Ha hamisnak ítéli, a kijelentés száma mellé H betűt írjon, majd módosítsa részben úgy a kijelentést, hogy igazzá váljon. E célból a megfelelő tudományos információt használja. Tagadó kijelentés használata nem elfogadható.

1. A szifilisz előidézője a HIV fertőzés.
2. Egy normál kilégzés során a tüdőben levő levegő nyomása a légköri levegő nyomása alá süllyed.
3. Az emlősök középfülében található a kalapács, az üllő és a kengyel

II. TÉTEL

(30 pont)

A

18 pont

Az emlősöknél a vér egy zárt érrendszerben kering, amelyet az osztóerek, a gyűjtőerek és a hajszálerek alkotnak.

- a) Hasonlítsa össze az üres gyűjtőereket a tüdőgyűjtőerekkel, megnevezve két különbséget közöttük.
- b) Magyarázza meg, hogyan járulnak hozzá a fehérvérsejtek a szervezet immunitásának megvalósításához
- c) Számítsa ki egy személy vérének víztartalmát, tudva a következőket:
  - A vér a test tömegének 7%-t képviseli;
  - A vérplazma a vér tömegének 55%-a;
  - A víz a vérplazma tömegének 90%-a;
  - A fiatalember testtömege 104 kg.Írja le a feladat megoldásának minden lépését.
- d) Egészítse ki a feladatot egy újabb kérdéssel, majd válaszolja meg azt is.

B

12 pont

Két babfajta keresztezése során, melyek közül egyik lila virágú és sárga hüvelyű (VVGG) míg a másik fehér virágú és zöld hüvelyű (vvgg), az F_1 nemzedékben hibridek jönnek létre. Az F_1 nemzedék hibridjeinek keresztezésével az F_2 -ben az örökletes tényezők 16 féle kombinációja alakul ki. Határozza meg:

- a) az F_1 nemzedék egyedeinek fenotípusát;
- b) az F_1 egyedei által létrehozott gaméták típusát;
- c) az F_2 azon kombinációinak számát, amelyek kétszeresen homozigóták; az F_2 azon egyedeinek genotípusát, amelyeknek fehér virága és sárga hüvelyje van.
- d) Egészítse ki a feladatot egy újabb kérdéssel, majd válaszolja meg azt is.
Írja le a feladat megoldásának minden lépését.

III. TÉTEL

(30 pont)

1.

14 pont

A sejt a prokarióta és eukarióta szervezetek szerkezeti és működési egysége. A sejtosztódás megvalósulhat közvetett módon, mitózis és meiózis által.

- a) Sorolja fel a mitózis három fázisát.
- b) Magyarázza meg, hogy miért meiózis által alakulnak ki a gaméták/szaporítósejtek.
- c) Alkosson négy kijelentő mondatot, kettőt-kettőt mindenik tartalomra vonatkozóan, helyesen használva a tudományos nyelvezetet.
Használja fel erre a célra a következő tartalmakat:
  - Sejtszervecskék.
  - Mutációk.

2.

16 punct

Az említsöknél az emésztőrendszer, amely a tápcsatornából és a járulékos mirigyekből áll, a táplálék feldolgozását biztosítja.

- a) Sorolja fel a fehérjék, cukrok és zsírok emésztésének végtermékét
- b) Nevezzen meg egy különbséget az epe és a hasnyál között.
- c) Alkosson egy miniesszét a következő címmel „Emésztés a szájüregben”, felhasználva a megfelelő tudományos tartalmakat.

E célból tartsa be az alábbi lépéseket:

- soroljon fel a témának megfelelő hat kifejezést;
- alkosson egy három-négy összetett mondatból álló összefüggő szöveget, amelyben helyesen és összefüggően használja a felsorolt fogalmakat.